N^er 52

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 Kwietnia v. s. 1823 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia datą gazet sankt-petersburskich jest dnia 21 kwietnia.

Gazeta sankt-petersburska umieściła następujący, Naywyższy reskrypt Jego Cesarskiey Mości, do Wielkiego Szambelana Nariszkina:

Alexandrze Lwowiczu! Przychylając się do prośby waszey, uwalniam was za granicę do wyleczenia się z choroby. Pragnę, ażeby oddalenie się to, posłużyło mu ku osłodzeniu żałośnych waszych wspomnień i do poprawienia zepsutego zdrowia. Przez czas tego oddalenia zostawuję wam prawo pobierania zupełney płacy i utrzymania, które zwyczaynie pobieracie. Zostaję ku wam przychylnym.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką:

ALEXANDER.

W Sankt-Petersburgu dnia 17 kwietnia 1823.

W Naywyższych ukazach Jego Cesarskiey Mości do Rządzącego Senatu wydanych wyrażono:

D. 14 *marca* Wielki Szambelan *Naryszkin* podał do Nas naypoddannieyszą prośbę, iż on wszystkie swoje interessa i majątki, oddał w zarządzenie synów swoich Jenerał Majora *Lwa*, i marszałka dworu *Cyrillego Naryszkinów*, na tych warunkach i układach, które oni sami ułożyli i za spólną zgodą na siebie przyjęli; ku pomocy zaś ich zaprosił rzeczywistego radcę taynego Xiążęcia *Łobanowa Rostowskiego* i Radcę taynego *Stołypina*, z wolnością w późnieyszym czasie, jeśli potrzebę uznają, wybrać i trzecią osobę dla złożenia kommissyi podług swojey uwagi z tém, iż obowiązkiem tey kommissyi będzie pilnować, ażeby pobierane z majątków dochody, równie i te summy, które będą zebrane z przedaży pewney części majątku, obracane były szczególniey na zaspokojenie zobowiązań, zabezpieczonych na tych majątkach. Uważając, iż ustanowienie tey kommissyi czyni się szczególniey dla bliższego starania około rychłego wypłacenia opartych na majątku *Naryszkina* długów i dalszych jego zobowiązań, i że kommissya ta w zaspokojeniu kredytorów ma działać nie inaczey, tylko zgodnie z będącemi prawami, My nie znaydujemy przeszkody do utwierdzenia tego układu i dla tego Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi, względem przywiedzenia ich do skutku, uczynić należyte rozporządzenie.

D. 11 *marca.* Radca tytularny *Teodor Starców*, który był sędzią w drugim departamencie nadwornego sądu moskiewskiego, przy zupełném na własną prosbę, dla podeszłego wieku i chorowitego stanu, uwolnieniu ze służby, w nagrodę więcey 40tu lat chwalebnego w niey zostawania otrzymał pensyi dożywotniey zupełną dotąd pobieraną płacę po 450 rubli.

D. 14 *marca.* Akademik i professor zwyczayny Cesarskiey akademii medyko-chirurgiczney, radca stanu *Szerer*, przy uwolnieniu od akademii z przyczyny słabości zdrowia, z naymiłościwszych względów na 18toletnią służbę w stopniu professora, otrzymał pensyi dożywotniey po 1250 rubli na rok.

D. 17 *marca.* Radcy tytularni, którzy byli szlacheckimi asessorami w sądach powiatowych, w Gubernii Kazańskiey w powiecie Carewo-Kokszayskim Jan Rahinski; i w gubernii Wołogodzkiey w powiecie Solwyczegockim Teodor Amnosów, przy zupełném uwolnieniu ze służby za wyżey 40 lat chwalebne w niey zostawanie, otrzymali w pensyi dożywotniey zupełną dotąd pobieraną płacę po 250 r. na rok.

Liczba okrętow w *Rydze* d. 20 kwietnia przybyłych 90, wyszłych 4.

Kurs petersburski dnia 17 kwietnia: dukat hollenderski nowy 11 r. 90 kop. Zmiana złota 2 r 87½ kop. Zmiana sr. 2 rub. 73 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6% assygn. - po	99 5/8	procentow
6% brzęczącą monetą	96½	procentow
5% takąż	80	procentow

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 3 maja.
(*z Kuryera Warszawskiego.*)

Dnia 3 b. m. stolica tuteysza obchodziła uroczyście rocznicę Urodzin N. Wielkiego Xięcia Alexandra Mikołajewicza, oraz Imieniny N. Matki Jego, Wielkiey Xiężney Alexandry Fedorowny, przez solenne nabożeństwo, odprawione w kościele metropolitalnym ś. *Jana*, gdzie w obecności Władz Rządowych, JW. JX. Biskup *Manugiewicz* miał mszą ś., po którey zaintonował *Te Deum.*

JO. Xiążę Namiestnik Królewski, wczora po południu powrócił do *Warszawy.*

Niewszystkie tegoroczne kalendarze doniosły, że w tym roku uroczystość ś. *Stanisława*, patrona Królestwa Polskiego, przypada, nie jak zwykle d. 8 maja, lecz nazajutrz, to jest d. 9, a to z przyczyny, iż na dzień 8 przypadła uroczystość *Wniebowstąpienia Pańskiego.* Przeto w następujące czwartek i piątek są święta uroczyste.

Obszerny dziedziniec między pałacem rządowym, *Krasińskich* zwanym, a wielkim teatrem, będzie tego lata wybrukowany, robota wkrótce się rozpocznie.

W planie do 24 klassy loteryi klassyczney wyrażono, iż pierwszy numer, wyciągnięty z koła zaraz po numerze wygrywającym zł. 150,000, wygrywa pałac, przez co zdarzyć się może dla wygrywającego ten szczęsliwy przypadek, że obok wygrania pałacu, i summy 25,000 zł., wygra takoż złotych 100,000.

Niedawno w kościele tuteyszym ewangelickim wyznania reformowanego, podczas nabożeństwa w niedzielę, został ochrzczony starozakonny *Goldsztein*, któremu dano imie *Mikołay.* Obrzęd chrztu ś. dopełnił JW. X. *Diehl*, *superitendent* jeneralny kościołow ewangielickich wyznania reformowanego. Chrzesnymi rodzicami byli JW. *Bronikowski* Senator kasztelan i W. *Gronow*, probierz i intendent machin w *Mennicy.*

Miasto Wolne Krakow.

(*z Kuryera Warszawskiego.*)

Dnia 23 kwietnia na ogólném zgromadzeniu akademickiem wszystkich pięciu wydziałow, obrano sekretnemi kreskami jednomyślnie rektorem tuteyszego uniwersytetu jagielońskiego, JW. Józefa Hrabię *Załuskiego.*

Wyszedł tu okolnik rządowy do wszystkich woytów gmin mieskich, zakazujący stolarzom pod karą zł. 18, wystawiania na sprzedaż publiczną trumien, lecz żeby na przyszłość przed mieszkaniami swojemi, zawieszali tylko szyldy, zwyczayne wszystkim rzemieślnikóm.

Wkrótce mamy nadzieję ogłosić pomyślne wiadomości dla Krakowa względem handlu.

Austrya.

Wiedeń dnia 21 kwietnia.

(*z Gazety Warszawkiey.*)

Ucichło znowu o wyjeździe Króla Jmci Neapolitańskiego z tuteyszey stolicy. Słychać, iż Monarcha ten chce tu czekać dalszych wypadków woyny z Hiszpanią, która bez wątpienia prędko się ukończy.

Prussy.

Berlin dnia 26 kwietnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Niedawno wyjechał ztąd goniec gabinetowy austryacki do *Wiednia.*

Dnia 21 b. m. umarł tu na apoplexyą radca regencyi *Husarzewski*, który od r. 1810 pracował w tuteyszym sądzie kameralnym i szczególniey się przyłożył do poprawy urządzenia hipotek.

Niemcy.

Od brzegow Menu dnia 15 kwietnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Seymowi weymarskiemu podano projekt do prawa, względem powinności służenia w woysku.

Na przełożenie konwentu XX. Karmelitow bosych w *Würzburgu*, Oyciec ś. pozwolił im nosić trzewiki, pończochy i płócienne koszule, zamiast dawnieyszych wełnianych.

W *Offenbach* utworzył się wydział, złożony z osob wyznania moyżeszowego, w celu dawania wsparcia ubogim dzieciom żydowskim, okazującym chęć nauczenia się pożytecznych rzemiosł. W roku zeszłym oddano 13 dzieci do rozmaitych rzemieślników, gdzie prócz tego uczyli się pisać, rysować i t. d.

Utworzone w *Norymberdze* towarzystwo missyyne ustało z rozkazu królewskiego: gdyż łatwo może szkodzić wewnętrznemu porządkowi, a członkom jego nietrudno jest znaleźć sposobność do rozszerzania wiary i moralności we własnym kraju.

Xiążę Leuchtenberski (*Eugeniusz Beauharnois*) zachorował niebezpiecznie pod koniec marca, tak dalece, iż jego małżonka (Królewna bawarska *Augusta*) i siostra (Xiężna *St. Leu*) przez 18 dni, ani na chwilę go nie odstępowały. Nareszcie dnia 16 b. m. przesiliła się choroba, i naywiększe niebezpieczeństwo minęło. Sześcioro dzieci chorego Xiążęcia, między któremi była także przyszła małżonka Królewica szwedzkiego, udały się o godzinie 8mey zrana do kościoła, i wraz z licznie zebranym ludem, złożyły dzięki Bogu, za ocalenie życia oycu.

Od brzegow Menu dnia 22 kwietnia.

(*z teyże gazety.*)

Słychać, iż d. 15 maja odprawi się w *Monachium* zaślubienie Xiężniczki Leuchtenbergskiey z Królewicem szwedzkim, którego Xiążę *Karol* ma zastąpić, i że wspomniona Xiężniczka wyjedzie d. 18 maja do *Sztokolmu.*

Francya.

Paryż, dnia 16 kwietnia

(*z Gazety Rys. Zuschauer*)

Gazeta *Etoile* wyraża: francuzkie woysko nie pierwiey Ebro przechodzić będzie, aż *Molitor* do Arragonii, a *Moncey* do Katalonii, wkroczą. Jenerał *Mina* nie może mieć więcey nad 4,000 regularnego woyska, i z tego żołnierze uciekają.

Kiedy Xiąże zgromadził woysko pod *St. Sebastian* dla rozdawania nagrod, *np.* Jenerałowi *Burke* krzyż, za odznaczenie się przy osadzeniu wzgórków, które w r. 1813 anglikom 5 000 ludzi kosztowały, komendant twierdzy wymierzył ku temu mieyscu armatę, 24ro funtową, kula trafiła w dom, przed którym stał Xiążę, i zabiła wiele osob.

Gazeta *Drapeau blanc* mniema, że hiszpani, za zbliżeniem się francuzów, z Katalonii i Nawarry ściągną się ku Saragossie, i że pod tém miastem do pierwszey bitwy przyydzie.

Taż gazeta ryzka pod d. 7 kwietnia z *Paryża* donosi: w niedostatku wiadomości od woyska pireneyskiego, mówią wiele o nowych regimentach, które mają bydź utworzone ku pomocy dla woyska wiary. A tak jeden w *Niort* ma bydź utworzony pod imieniem strzelców wiary, a tu w *Paryżu* lekka kawalerya woyska wiary. Zołnierze, składający te regimenta, mają bydź uważani za szlachtę i oficerów, którzy w poźnieyszym czasie mają bydź przeznaczeni do służenia Królowi *Ferdynandowi* VII, jako gwardya szlachecka. Rozumie się, że rząd francuzki opłaca te regimenta. Słychać, że lekka kawalerya otrzymała rozkaz niepokazywania się w stolicy w mundurach.

D. 10 taż gazeta donosi: uważają za rzecz pewną, że partya przeciwna P. *Villele*, wcale jest słabą, i że rzeczony minister zostanie na czele rady. Pogłoski się rozchodzą o usunięciu się innych ministrów, jednak nie można o tém z pewnością twierdzić.

Taż gazeta pod d. 11 kwietnia donosi z *Tuluzy*. Piszą z *Perpignan*, iż kilka kolumn hiszpańskich konstytucyonistów zbliżyło się do granicy.— *Mina* miał główną kwaterę d. 3 w *Vich.*

D. 3 żołnierze woyska wiary, spotkawszy na naszém territoryum jadącego z *Pamiers* kupca *Roque*, przyłożyli mu pistolet do piersi i zrabowali.

Paryż d. 18 kwietnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Arcy-Biskup w *Tuluzie* kazał odprawić 40stogodzinowe nabożeństwo, w celu uproszenia Boga o szczęśliwe powodzenie oręża francuzkiego.

Czytamy w *Dzienniku Rozpraw* co następuje: „Gdy w niektórych departamentach garstka niechętnych śmie marzyć sobie o rozruchach, i obmierzłemi pogłoskami spokoyność publiczną zaburzyć usiłuje, trzeba ją więc uwiadomić, iż władze dają wszędzie baczność na nią, i że jedynie w mądrém postępowaniu ocalenie znaleźć potrafi. Odebraliśmy dwa okolniki, jeden Pana *Chazelles*, prefekta departamentu *Morbihan*, a drugi Pana *Frotier de Bagneux*, oba wydane do podprefektów i merów; ożywiają one ich gorliwość, i zwracają naypilnieyszą ich uwagę na intrygi, któreby publiczney spokoyności zaszkodzić mogły.“

Słychać, iż rząd nasz, nie prowadząc woyny z właściwą Hiszpanią, lecz tylko z tamecznemi rewolucyonistami, nie będzie wydawał patentów kaprom, a nawet eskadry francuzkie mają tylko zabierać uzbrojone okręty hiszpańskie, nie tamując żeglugi okrętóm kupieckim. Mówią oraz, iż o tém postanowieniu doniesiono krajom, prowadzącym handel morski, z prośbą, aby także w portach swoich zakazały uzbrajać kaprów hiszpańskich, i przedawać w nich wszystkiego, coby te kapry zdobyć mogły.

Na onegdayszey radzie ministrów, odprawioney pod przewodnictwem samego Monarchy, minister woyny nie był obecny dla słabości zdrowia.

Zołnierze gwardyi narodowey, którzy d. 12 b. m. przed 9 laty, po wjeździe *Monsieur* do tuteyszey stolicy, odprawiali przy nim służbę, obchodząc tę pamiątkę, dali d. 16 b. m. wspaniałą ucztę, a obecny oficer z głównego sztabu Xiążęcia *Angoulême*, spełnił następujący toast: *Oby Xiążę ten, ozdobiony nowym wawrzynem, powrócił wkrótce wpośród nas, i dowiódł Europie, iż pierwszy syn Francyi, jest także pierwszym jey wojownikiem.*

Dnia 1 b. m. zaszły rozruchy w domu poprawy w *Montpellier*, z powodu rozdawania roboty osadzonym tam ludziom, którzy nie chcieli jey przyjąć. Po kilkukrotném wzywaniu dozorców, aby byli posłusznymi, porwali się na sprowadzoną straż, a ta przymuszona do obrony, wystrzeliła i kilku więźniów raniła. Hersztów buntu oddano pod rozporządzenie jeneralnego prokuratora. Inspektor okazał wielką odwagę i przytomność umysłu.

Były kassyer teatralny *Lefeure* i zastępca jego *Jacques* zostali skazani na zapłacenie kary pieniężney, pierwszy 5 000, a drugi 2 000 franków. Oskarżono ich o lichwę: bo aktorom dawali pieniądze na ich płacę, a brali prowizyą po 6 od sta na miesiąc.

Umieszczona w gazetach niderlandzkich wiadomość, jakoby oficerowie francuzcy, połowę płacy biorący, popłynęli skrycie z 16stey dywizyi woyskowey do Anglii, jest zupełnie bezzasadną. Okazało się bowiem, iż jeden tylko oficer opuścił mieysce mieszkania swego.

Dziełko pod napisem: *Opis podróży do Bruxelli i Koblenz*, wyydzie powtórnie w przyszłym tygodniu, i będzie ozdobione wizerunkiem Monarchy, owczasowego *Monsieur*, kiedy przebrany uniknął baczności dozorców więzienia, oraz wizerunkiem zmarłego Xiążęcia, oswobodziciela jego, a owczasowego Hrabiego *d' Avaray*. Będzie oraz dołączona wiadomość historyczna o Hrabim *d' Avaray*.

Dnia 11 b. m. w izbie deputowanych odbywały się dalsze obrady względem *budżetu* ministeryum oświecenia publicznego. Pan *Duvergier de Hauranne* radził wymazać 120,000 franków na wystawienie domu, gdzieby wysłużeni professorowie mieszkali. Wszakże izba wniosek jego odrzuciła, i *budżet* tak, jak był podany, przyjęła. Na sessyi d. 12 b. m. zajęła się izba *budżetem* ministeryum woyny, wynoszącym ogólnie, 189 milionów 739,000 franków. Kommissya radziła zmnieyszyć go summą 4 miliony 500,000 franków. Przyjęto także ten *budżet*. Z kolei potém wzięto *budżet* ministeryum morskiego, i podobnież go przyjęto.

Paryż dnia 21 kwietnia.

(*z Gazety Warszawskiey*)

Odebrano tu przez telegraf następujące wiadomości z *Bajonny*:

Dnia 19 *kwietnia*. Major jeneralny do ministra woyny. Woysko nasze zajęło port i cytadelę *Guetaria*. Zabraliśmy 200 ludzi, między którymi jest 2ch półkowników i 10 oficerów, oraz 5 dział z zapasem żywności. Xiążę *Angouleme* jest w dobrem zdrowiu. Słychać, iż nieprzyjaciel zagwoździwszy działa, ustąpił z twierdzy *Pancorba*; dnia 14 opuścił *Burgos*; władze tameczne oczekują woyska francuzkiego i postarały się o żywność dla niego. Znaydujemy wszędzie, jak naylepsze przyjęcie.

Dnia 20 *kwietnia*. W *Pancorbo* znaleźliśmy 31 dział z kulami i bombami. Główna kwatera jest w *Wittoryi*, gdzie Xięcia *Anguleme* z naywiększym zapałem przyjęto.

Nadeszła oraz następująca wiadomość od woyska z *Wittoryi* pod d. 16 kwietnia: Im daley posuwa się woysko nasze, tym lepiey bywa przyymowane. Dywizya jenerała *Obert* zaymuje *Lograno*, a brygada dywizyi jenerała *Molitora* stoi w *Tudela*. Xiążę *Reggio* odebrał rozkaz osadzenia *Brevesca* i *Pancorbo*. Brygada gwardyi ma iść do *Miranda*, a jenerał *Vallin* zaymuje *Burgos*. Woysko stanów opuściło d. 14 b. m. ostatnie to miasto. Z naywiększą niecierpliwością oczekują tu przybycia Xięcia *Angouleme*."

Bezzasadną jest wiadomość, jakoby okręt hiszpański zabrał fregatę *la Guerriere*, która owszem d. 17 b. m. zawinęła do *Brest*.

Marszałek Xiążę *Reggio* wydał następujący rozkaz dzienny do 1go korpusu woyska, którym dowodzi:

W główney kwaterze w Villa Franca d. 11 *kwietnia* 1823 *r.*

Woysko pierwszego korpusu dowie się z radością, iż Xiążę *Angouleme* polecił marszałkowi, naczelnemu dowódcy tegoż korpusu, aby oświadczył zadowolenie jego półkom, tudzież oficerom głównego sztabu, i oddziałom różney broni, z dywizyi jenerała *Bourke*, za stoczoną potyczkę z woyskiem hiszpańskiem, które uczyniło wycieczkę z *St. Sebastian*. Swietne męztwo, jakie rzeczona dywizya w tem zdarzeniu okazała, jest przykładem, który całe woysko naśladuje, i tym wszystkim, którzy nas chcą zdradzić, dowiedzie, iż żołnierze francuzcy nic nie stracili ze swojey waleczności, jaką w tylu stosunkach okazali, a która imie francuzkie, tak bardzo wsławiła. Biulletyn woyskowy ogłosi nazwiska tych, którzy się naywięcey popisali, a Xiążę *Angouleme* myśli im rozdać zasłużone nagrody. Marszałek, naczelny dowódca, poczytuje się za szczęśliwego, iż przy zaczęciu kampanii oddaje takie pochwały woysku, zostającemu pod rozkazami jego, i widzi usprawiedliwione wszystkie nadzieje, jakie o niem powzięto."

Marszałek naczelny dowódca (podpisano) *Oudinot*.

Dzienniki paryzkie zawierają następujące wiadomości, odebrane z *Bajonny* przez telegraf: „Przednia straż woyska francuzkiego spotkała d. 8 b. m. nieprzyjaciela pod *Logrono*. Miasto to, bronione przez 600 ludzi, zdobyte nakoniec zostało po żwawey walce. Jeden jenerał, 200 żołnierzy, chorągiew, tudzież znaczna ilość broni i taborów, dostała się w ręce nasze. Xiążę *Reggio* postępuje ku *Burgos*, a Xiążę *Angouleme* zabawi kilka dni w *Wittoryi*.

Wiadomości od woyska francuzkiego d. 17 kwietnia z główney kwatery w *Wittoryi* brzmią jak następuie: „Mieszkańcy przyymują nas z okrzykami: *Niech żyje Król! Niech żyje Francya!* Wszyscy noszą białe wstążki, i dostarczają nam wszelkich potrzeb, za co woysko im płaci. Naybardziey atoli dowodzi dobrego ducha panującego, iż nikt nie jest podeyrzany o zły sposób myślenia. Zdaje się, iż jenerał *Ballasteros* nie chce się spotkać nad rzeką *Ebro*. Za kilka dni oczekujemy bardzo ważnych wiadomości z *Madrytu*. Konstytucyoniści opuścili *Burgos*.

Strazburg dnia 12 *kwietnia*.

(*z Gazety Warszawskiey*.)

Drugi wielki park artylleryi uda się ztąd wkrótce do woyska pireneyskiego. Przybywa tu wiele nowozaciężnych, częścią dla uzupełnienia artylleryi i piechoty, które ztąd wyszły, częścią dla utworzenia nowego półku. Półk dragonii, który z *Hagenau* w liczbie 300 ludzi ruszył do granicy hiszpańskiey, pozostał w *Kolmarze*, gdzie przez patrolowanie i inne obróty, zwyczayne w urywkowey woynie, sposobi się do walczenia z rewolucyonistami hiszpańskimi.

Bajonna dnia 12 *kwietnia*.

(*z Gazety Warszawskiey*.)

Drugi korpus woyska pod dowództwem Hrabiego *Molitor*, miał przeyść dnia 10 b. m. granicę hiszpańską. Za przybyciem Xiążęcia *Angouléme* do *Irun*, duchowieństwo i władze gminne złożyły mu hołd uszanowania, a mieszkańcy obalili kamień konstytucyyny. *Eguja*, *Calderon* i *Erro*, członkowie junty hiszpańskiey, wyjechali d. 8 b. m. ztąd do główney kwatery francuzkiey. Karol *Odonnel* i *Longa* jeszcze tu bawią.

Hiszpanija.

Madryt dnia 5 *kwietnia*.

(*z Gazety Warszawskiey*.)

Ogłoszono tu, iż Król Jmć z rodziną swoią przybył d. 1 b. m. do *Andajor*, nie doznawszy nayminieyszey nieprzyjemności w podróży. Mieszkańcy witali Monarchę okrzykami: *Niech żyje konstytucya! Niech żyje Król konstytucyyny!* Domy swoje oświecili i wieńcami z kwiatów ozdobili.

Od granic hiszpańskich dnia 15 *kwietnia*.

(*z teyże gazety*).

Woysko francuzkie zwolna postępuje na przód, aby żywność i potrzeby wojenne na czas zwożone bydź mogły. Z powodu drogości owsa, przedsięwzięto używać tureckiey pszenicy do obroku.

Hiszpani nazywają wszędzie woysko nasze *swemi oswobodzicielami*.

W *Tolozie* przyjęto juntę jak nayuprzeymiey; mieszkańcy i urzędnicy mieyscowi towarzyszyli jey aż do mieszkań; lud zaś wydawał okrzyki: Niech żyje *Ferdynand, Religia i Król Francuzki!*

Xiążę *Angouleme* wszedł do Hiszpanii na czele 18 półków piechoty i 5 jazdy, otoczony świetnym głównym sztabem. W *Irun* wystawiono oswobodzicielom bramę tryumfalną.

Nieustannie padający deszcz popsuł drogi przy zachodnich Pireneach. W łazarecie woyskowym w *Bajonnie* jest przeszło 700 chorych żołnierzy francuzkich.

Z Pampeluny wzięto 2,000 woyska z tameczney osady i użyto go do straży przy skarbach wprowadzonych do Arragonii; pozostała tylko milicya, która nie ma ochoty opierać się francuzom

)A(

Łatwo więc można będzie zająć miasto, a nawet i cytadellę.

Wiadomości ze środka Hiszpanii, aczkolwiek niedokładne, zawierają jednak, iż wszędzie mieszkańcy okazują przychylność ku rojalistom, a naywiększy wstręt ku stanom.

Kilka okrętów wojennych francuzkich, krążyło przed portem *Bajonny*; co skłoniło korsarzy pod banderą hiszpańską do oddalenia się z tamecznego morza. Okręty francuzkie które się zatrzymały w porcie, wypłynęły teraz tam, dokąd są przeznaczone.

W *Bajonnie* przysposabiają wiele dział do obleżenia twierdzy *St. Sebastian*, która nie chce kapitulować. Osada tameczna odesłała wszystkie okręty, ażeby nie miała sposobności użycia ich do udania się na morze, gdyż postanowiła bronić się do ostatniego.

Anglia.

Londyn dnia 18 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Statki pocztowe płynące do *Lisbony*, zawijać będą do *Vigo*, i tym sposobem ułatwiać korrespondencyą z Hiszpanią. Statek *Calliope*, który d. 5 b. m. ztąd wypłynął, odprawi żeglugę w powyższym sposobie.

Dnia 14 b. m. Hrabia *Liverpool* w izbie wyższey, a Pan *Canning* w niższey, złożyli papiery, względem uczęstnictwa Anglii do układow między Francyą a Hiszpanią. Okazuje się z nich, iż Anglia postanowiła zachować neutralność, w woynie między Francyą a Hiszpanią.

Turcya.

Stambuł dnia 25 marca.

(z Dostrzegacza Austryackiego.)

Ledwo trzy miesiące upłynęły po wielkiey klęsce, a już wznoszą się codziennie pod naszemi oczyma nowe gmachy i mieszkania, z równie nietrwałych materyałow i z równém niedbalstwem stawiane, jak dawnieysze, zapewne dla tego, aby wybuchnąć mogącym pożarom pastwy nie zabrakło.

Oddalony z urzędu Wielki Wezyr, wybrał sobie miasto *Nikomedyja* za mieysce pobytu. Oddalenie jego nie ma żadnego związku ze stosunkami politycznemi. Sam czuł się niezdolnym, i w pewwey sprawie rozwodowey, w którey jako sędzia miał wyrokować, popełnił błąd, co go zupełnie odstręczyło od spraw rządowych. Za dowod jego poczciwości przytaczają, iż, opuszczając urzędowanie, nie posiadał więcey nad 50 piastrów majątku, tak dalece, iż nie miał o czem wyjechać. Sułtan dowiedziawszy się o tèm, kazał mu wyliczyć 20,000 piastrów, i wyznaczył mu 15,000 piastrów miesięczney pensyi.

Pierwsze osoby ministeryum, naylepiey o tem sądzić mogące, mówią z nayglębszem uszanowaniem o zaletach i zdatności *Alego*, następcy Wielkiego Wezyra. Przyszłość okaże, czy powzięte o nim mniemanie jest ugruntowane. To atoli pewna, iż kierowanie sprawami rządowemi rozpoczął według zgłębionego planu, i z dokładnem przysposobieniem. Zdaje się, iż dotychczasowy *Reys Effendi* pozostanie na swoim urzędzie.

Nowy Wielki Wezyr ma w teraźnieyszym Adze janczarów dzielną pomoc do utrzymania spokoyności w stolicy. Trudno było dotąd doczekać się chwili, w któreyby janczarowie tak byli upokorzonymi i zupełnie posłusznymi, jak są w teraźnieyszey epoce.

Ze strony Persyi zostały uczynione kroki względem układów o pokoy. Porta pragnie, aby te układy odbywały się w *Erzerum*.

Oddział floty Algiersko-Tunetańskiey, złożony z 24 okrętów rozmaitey wielkości, popłynął d. 24 b. m. na Archipelag. Dowodzi tą flotą znany oficer morski *Pepeghi*, który ofiarą znacznego żołdu skłonił wielu maytków chrześciańskich do przyjęcia służby na jego okrętach.

Morea i Akarnania są już całkowicie w mocy powstańców. Nie ma wprawdzie wiadomości, czy twierdza *Patras* poddała się; jest atoli rzeczą pewną, iż to uczynić postanowiła. Według doniesień godnych wiary, które posłowie tuteysi z różnych stron odebrali, i które jednakowe szczegóły zawierają. osada turecka w *Koryncie* doznała srogiego losu. Przyciśniona głodem i nędzą, postanowiła zamknąć 400 ludzi w cytadelli, a z 3000 pozostałych przedrzeć się do *Patras*. Powstańcy otoczyli 1,200 z nich w przeprawie pod *Krata*, we wschodniey stronie *Vostizca*, i przymusili ich do poddania się, z jednym warunkiem, za chowania ich przy życiu; lecz nazajutrz wpień ich wycięto. (Wiadomość tę potwierdzają doniesienia nadesłane z *Korfu*.)

Klęski woyska tureckiego, oblegającego *Missolungi* w Albanii, tak wielką wzbudziły trwogę, iż powszechnie lękają się utraty *Prevezy*. (Obawa ta ustała podług doniesień z Korfu.) Sądzą jednak, iż rozkaz dany Baszy Skutaryyskiemu, aby z całą siłą zbroyną szedł na pomoc, nada zapewne inną postać tamecznym wypadkom.

Basza Egiptu przyrzekł znowu Porcie znaczne posiłki. Nie chcemy ich wyliczać: bo zdają się nam przesadzone. Tym czasem, wszelkie pogłoski o podstępnych widokach tego Baszy względem Porty, są niezawodnie fałszywe.

Od granic tureckich dnia 15 kwietnia.

(z teyże gazety.)

Wszystkie listy z okolic *Seres*, *Bitoglii* i *Saloniki* potwierdzają wiadomość o wylądowaniu greków na brzegi Macedonii.— Sławna greczynka *Bobelina* zatknęła swoję chorągiew śmierci na wyspie *Thasos*, zkąd turcy ustąpili.

W *Belgradzie* rozeszła się pogłoska, iż janczarowie, których sprawą było złożenie Wielkiego Wezyra, porwali syna i jedynego następcę Wielkiego Sułtana, i sprowadzili go do swoich koszar.

Rząd grecki (jak słychać) zawarł układ z ostatnią wyprawą, która wypłynęła z *Marsylii*, i zatwierdził ugodę, zawartą o pożyczkę dla niey w Niemczech i w Szwaycaryi. Niemcy weszli do *Napoli di Romania*; mała tylko ich liczba i to sami chorowici postanowili wrócić do domu. Niektórzy z nich wchodzą także do półków greckich uorganizowanych.

Ameryka.

Hawanna dnia 15 lutego.

(z Gazety le Conservateur Impartial.)

Mniemany Cesarz mexykański *Iturbide*, podług naypoźnieyszych wiadomości z *Vera Cruza* pod d. 2 lutego, doznał losu, który oddawna przewidywano. Ze wszech stron przyciśniony, wystawiony na nieukontentowanie ludu, uznał za rzecz naydogodnieyszą, po wycieńczeniu skarbu, zrzec się korony i powrócić do rzędu prywatnych ludzi. Oczekiwano szczegółów obszernieyszych przez fregatę hiszpańską *la Constitution*, która tu miała przybydź w połowie lutego. Wiadomo, że nowy rząd był ustanowiony podług planu, przyjętego w *Iguala*, w początkach rewolucyi. Cesarz zresztą był traktowany z wielką powolnością, i aż dotąd nie żądano nawet zdania rachunku z jego despotycznego rządzenia się, ani z nieszczęść, w które pogrążył wiele familiy.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 28 apryla rubel srebrny 3 rub 81 kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 65, stary r. 11 kop. 46, imperyał r. 37.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.